

Nieuwe cultivars

Hibiscus syriacus steeds populairder

Ronald Houtman

Sinds ongeveer het midden van de 19e eeuw werden er cultivars van *Hibiscus syriacus* ontwikkeld. Vanaf circa 1970 werd door kwekerijen als de Engelse Notcutts Nurseries en de Franse Pépinières Minier de huidige vernieuwing ingezet. Vervolgens gingen professionele veredelaars met *H. Syriacus* aan de slag. Ze zorgden voor een behoorlijk aantal nieuwe cultivars, met duidelijk betere eigenschappen dan de meeste oude cultivars.

Auteur: Ronald Houtman

Hibiscus syriacus

Ondanks de naam komt *H. syriacus* van nature voor in China en het noorden van India. Omdat de plant al lange tijd in cultuur is in het Midden-Oosten, werd ten onrechte verondersteld dat de soort inheems is in Syrië. Het gaat om bladverliezende struiken, die een meter of 4 hoog kunnen worden. De takken en bast zijn bruinigrij, aanvankelijk met sterharen bezet, later kaal en glad. De driehoekige tot ruitvormige, vaak gelobde bladeren zijn licht- tot donkergroen. De alleenstaande bloemen groeien vanuit de bladoksels en aan de twijguiteinden. De bloemen zijn wit, roze, blauw(purper) of (roze)rood, soms met een rood gekleurd hart en rode nerven die vanuit het hart uitstralen. Ze zijn enkelvoudig tot geheel gevuld. Bij gevulde bloemen zijn de extra bloemblaadjes, feitelijk vergroeide meeldraden (petaloïden), soms duidelijk kleiner dan de 'normale' bloemblaadjes, waardoor ze een 'toefje' in het hart van de bloem vormen. Er zijn ook cultivars met halfgeevulde bloemen. Deze hebben slechts een klein aantal petaloïden, eveneens zichtbaar als een

klein 'toefje' in het hart van de bloem. De bloemen openen van juli tot in september. Kenmerkend voor *Hibiscus* is de lange stijl waarvan de korte meeldraden staan. De vijf stempels steken boven deze meeldraden uit. Veel cultivars produceren lichtbruine zaaddozen, wat ontsierend kan zijn. Een aantal cultivars is steriel.

Wit

H. syriacus met volledig witte bloemen zijn nooit enorm populair geweest. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er geen aan te bevelen cultivars zijn. En ook betekent het niet dat er geen vernieuwing mogelijk is. De oude cultivars 'Totus Albus' en 'William R. Smith' zijn inmiddels voorbijgestreefd door 'Diana' (grote bloemen, lange bloeitijd, vrijwel steriel) en de recenter geïntroduceerde 'Éléonore'. De bloemen van deze Franse cultivar blijven steeds een beetje komvormig en staan niet breed open. Maar de plant is dicht vertakt en bloeit zeer rijk.

'Notwoodtwo' (White Chiffon) is een Engelse

Hibiscus syriacus 'Speciosus'

Deze cultivars zijn allemaal ontwikkeld door dr. Roderick Woods

cultivar met zuiver witte, halfgepulde bloemen. In het hart, rondom de stijl, is een toefje van petaloiden zichtbaar. Het is een typisch kenmerk van de zgn. Chiffon-serie.

Deze cultivars zijn allemaal ontwikkeld door dr. Roderick Woods. Deze gepensioneerd fysioloog heeft zich sinds de eeuwwisseling gespecialiseerd in het veredelen van *Hibiscus*. De typische halfgepulde bloemvorm is de 'handtekening' van Woods. Verder werden zijn introducties geselecteerd op een goede vertakking, rijke en langdurige bloei en het feit dat de planten ook in koelere klimaten en bij een lagere lichtintensiteit nog goed bloeien.

Wit met rood hart

In deze groep zijn 'Monstrosus' en 'Red Heart' de bekendste cultivars. Toch zijn ze niet meer aan

te bevelen. 'Monstrosus' is de minst algemeen gekweekte van deze twee, maar met name de nog altijd populaire 'Red Heart' groeit zwak en heeft – in vergelijking met andere cultivars – een korte bloeitijd. De iets nieuwere 'Helene' is een duidelijke verbetering ten opzichte van 'Red Heart'. Deze plant groeit krachtiger, bloeit rijker met grotere bloemen en heeft een beduidend langere bloeitijd. Ook de Franse 'Minomb' (Sup'Heart) kan als een verbetering van 'Red Heart' worden beschouwd. In tegenstelling tot 'Helene' (en 'Red Heart') is de rode vlek in het hart van de bloemen relatief klein, maar hij is wel dieprood.

Ook in het (half)gepulde segment is er een aantal mooie (vrijwel) witbloeiende cultivars met een rood hart. Ook hier weer enkele oude bekenden: 'Lady Stanley' en 'Speciosus'.

Beide zijn waarschijnlijk rond 1850 ontstaan en zijn nog steeds aanbevelenswaardig. Waar 'Speciosus' de witste bloemen heeft, met een rood hart, zijn de bloemen van 'Lady Stanley' meer rozewit van kleur, uiteraard ook met het donkerrode hart.

Blauw

Blauwe bloemen spreken nog steeds tot de verbeelding. Het is een bloemkleur die relatief weinig voorkomt in het plantenrijk, waardoor blauwbloeiende *H. syriacus* populair zijn. Veruit de bekendste cultivar is 'Oiseau Bleu'. De Franse naam is niet de gemakkelijkste en wordt vaak verkeerd geschreven; het Engelse synoniem 'Blue Bird' wordt dan ook vaak gebruikt. 'Oiseau Bleu' was in de jaren zestig een verbetering van de oudere 'Coelestis'. Maar ondanks de aanhoudende populariteit is dit zeker meer niet de beste blauwbloeiende cultivar die nu op de markt is. De plant groeit relatief zwak en de bloemen hebben de neiging snel te sluiten bij somber en regenachtig weer. In België werd 'DVPazurri' (Azurri) ontwikkeld. Deze goed groeiende plant bloeit rijk en langduriger met relatief grote bloemen. Ze zijn blauw met een klein rood hart. Een bijkomend voordeel van 'DVPazurri' is dat de bloemen steriel zijn, waardoor er geen potentieel hinderlijke uitzaai kan plaatsvinden.

De Nederlandse 'Marina' is eveneens een verbetering van 'Oiseau Bleu'. Ook deze cultivar groeit beter en heeft een langere bloeitijd en grotere bloemen dan 'Oiseau Bleu'. De kleur is iets intenser blauw.

Ook hier is er een cultivar met halfgepulde bloemen: 'Notwood3' (Blue Chiffon). De mooie helderblauwe bloemen zijn met een doorsnede van 10-12 cm vrij groot. Ze hebben de voor de Chiffon-serie kenmerkende 'toef' petaloiden in het hart. Het hart is overigens niet rood, maar lichter paarsrood.

Lila en lichtpaars

Omdat deze bloemkleuren eigenlijk niet te vergelijken zijn met de 'echte' paarsbloeiende cultivars, worden ze als aparte groep genoemd. De oude 'Mauve Queen' (1933) is nog steeds een vrij goede cultivar. De lilaparse bloemen hebben een donkerrood hart. Het is wel een cultivar waarvan de bloemen in minder zonnige zomers minder goed openen. De nieuwere 'Pink Flirt' is een verbetering van 'Mauve Queen'. In dezelfde kleurstelling heeft Pépinières

Minier twee cultivars met halfgeville bloemen geïntroduceerd. Dit zijn 'Mingravi14' (B'Twist Lavender) en 'Mineru' (Eruption). De bloemen van 'Mingravi14' zijn wat lichter lilaroze dan die van 'Mineru'. Ook straalt het rode hart bij 'Mingravi14' sterker uit. Maar de iets warmere kleur en de iets grotere bloemen maken van 'Mineru' de betere cultivar van de twee. Ook is de bloeitijd van 'Mineru' langer.

Paars en violet

In deze kleurstelling zijn er geen aan te bevelen cultivars met enkelvoudige bloemen, maar wel diverse goede cultivars met halfgeville bloemen. Zowel 'Mindouv5' (French Cabaret Purple) als 'Stadt Erlenbach' hebben aantrekkelijke, warme bloemkleuren. Opvallend bij 'Stadt Erlenbach' is dat vrijwel alle meeldraden zijn vergroeid tot petaloïden, wat de bloem dus eigenlijk volledig gevuld maakt. De groeikracht en bloeirijkheid van 'Mindouv5' zijn iets beter, maar de bloemen zien er iets meer 'verfrommeld' uit.

Ook hier is er een cultivar uit de uitstekende Chiffon-serie: 'Notwoodone' (Lavender Chiffon). De handelsnaam verradt het al: de bloemen zijn een fractie lichter van kleur. De grote bloemen (tot 12 cm) vallen direct na het uitbloeien van de plant, waardoor geen bruine proppen zichtbaar blijven. Ook wordt er geen zaad gevormd.

In Korea is *H. syriacus* bijzonder populair. Er zijn daar veel cultivars op de markt die in West-Europa totaal onbekend zijn. Een cultivar die het wel tot in Europa heeft gebracht, is 'Sanchonyo'. De bloemen zijn warm roodpaars, waarbij de petaloïden opvallend gedraaid zijn. Het donkerrode hart valt niet erg op omdat het niet veel afwijkt van de bloemkleur. 'Sanchonyo', die in Europa wordt verhandeld als Purple Ruffles, is een goed vertakkende plant met een duidelijk opgaande groeiwijze.

Roze en rozerood

Van nature bloeit *H. syriacus* roze, wat auto-

Hibiscus syriacus 'Oiseau Bleu'

matisch inhoudt dat er veel cultivars in deze groep zijn. De bekendste is zonder twijfel 'Woodbridge' – niet onverdiend, want de plant groeit goed en bloeit rijk met grote rozerode bloemen met een rood hart. De cultivar werd in 1928 geïntroduceerd en staat dus al bijna 100 jaar aan de *Hibiscus*-top!

Twee nieuwere enkelbloemige cultivars zijn 'Flogi' (Pink Giant) en 'Minspot' (Pinky Spot). Beide komen uit Frankrijk en werden door Pépinières Minier op de markt gebracht. Alleen dateert 'Flogi' van 1970, terwijl 'Minspot' in 2009 werd geïntroduceerd. 'Flogi' lijkt op

'Woodbridge', maar de bloemen zijn iets lichter van kleur. De plant is wel groeikrachtiger. 'Minspot' is opvallend anders. De bloemen zijn niet egaal roze, maar wat vlekkerig. Ook zijn ze niet altijd volledig enkelvoudig, maar worden er ook regelmatig bloemen met petaloïden in het hart gevormd.

Van 'Minspot' is het een kleine stap naar de cultivars met halfgeville bloemen. Dat dr. Roderick Woods het veredelen van *Hibiscus* goed in de vingers heeft, wordt wederom bewezen door 'Jnwwood4' (Pink Chiffon). Deze cultivar valt niet alleen op door de vrij grote, halfgeville bloemen die ook bij donkerder weer goed openen, maar ook de groeiwijze is positief anders. Veel *H. syriacus* zijn wat stijve, opgaande struiken. Zo niet 'Jnwwood4', die juist sierlijker oogt doordat de takken meer gebogen zijn. Ook het blad is iets dieper ingesneden. De plant wordt er duidelijk sierlijker van. Eveneens een opvallende groeiwijze heeft 'Gandini Santiago'. Oorspronkelijk werd deze

De bloemen van 'Minspot' zijn niet altijd volledig enkelvoudig; er worden ook bloemen met petaloïden in het hart gevormd

Hibiscus syriacus 'Meehanii'

cultivar onder de handelsnaam Purple Pillar verkocht; die naam is onlangs gewijzigd in Flower Tower Purple. De handelsnamen verraden de groeiwijze van 'Gandini Santiago': die is zuilvormig. Ook hier kun je aanvoeren dat dit wat stijfjes overkomt. Anderzijds is het, zeker voor een bloemheester als *Hibiscus*, een belangrijke toegevoegde waarde. De planten kunnen ook in kleinere ruimtes worden toegepast. De roze bloemen met grote, rode harten verschijnen over een lange periode, maar de plant bloeit nooit extreem rijk.

Bont blad

Het klinkt niet heel aantrekkelijk en dat is het in veel gevallen ook niet: *H. syriacus* met bonte bladeren. De oude 'Meehanii' (vóór 1867) heeft lichtgroene bladeren met brede crème witte randen. Samen met de lilaparse bloemen met rode harten levert dit een – op z'n minst – uitdagend kleurenspektakel op. De meeste mensen zouden het *over the top* vinden, maar er zijn altijd gebruikers die dit erg mooi vinden.

Daarbij is het een wat zwak groeiende plant. Duidelijk aantrekkelijker is 'America Irene Scott'. Evenals de al beschreven 'Jnwwood4' (Pink Chiffon) groeit deze cultivar met wat dunnere, meer gebogen takken. Hierdoor is de hele plant meteen sierlijker. De bladeren zijn grijsgroen en hebben smalle crèmekleurige randen of kleine vlekjes. De halfgevolle tot gevulde bloemen zijn zachtroze met rode harten. Het minder extreem bonte blad en de zachte bloemkleuren zorgen voor een veel 'beschaafdere' bonte plant.

Het assortiment *H. syriacus* is nog steeds in ontwikkeling. Elk jaar worden er nog nieuwe cultivars geïntroduceerd. Deze zijn soms veelbelovend, maar zullen zich nog wel moeten bewijzen in deze dichte markt. Zo zijn er inmiddels diep rozerode ('Gandini van Aart Ruby' (Flower Tower Ruby)) en witte ('Gandini van Aart' (Flower Tower White)) varianten van de zuilvormige 'Gandini Santiago' (Flower Tower Purple). Ook is er een witbloeiende toevoeging met een

groot uitstralend rood hart in de Chiffon-serie: 'Rwoods6' (Starburst Chiffon).

De Franse 'Britreize' (Kimono) heeft een opvallende kleurencombinatie. De bloemen en ook het hart ervan zijn wit, maar onderaan elk bloemblad is een licht lila-roze adering te zien. Erg subtiel.

Uit Korea stammen nieuwe, duidelijk compacter groeiende cultivars die rijk bloeien met iets kleinere bloemen. Ze worden op de markt gebracht als Little Legends. Zo is er 'Samilhong' (Little Legends Pink) met lila-roze bloemen met een mooi, rood uitstralend hart en 'Woojeon' (Little Legends White), de witbloeiende variant, eveneens met een rood hart.

De keuringscommissie van de KVBC heeft tussen 2016 en 2019 in Europees verband een keuring van het *H. syriacus*-sortiment uitgevoerd. Het volledige keuringsrapport van de Nederlandse keuring is te lezen in Dendroflora Nr. 55, pag. 14 t/m 43. Het rapport van de Euro trials is te lezen in Dendroflora Nr. 56, pag. 16 t/m 25.

Toepassing

Zoals al vermeld, kunnen *H. syriacus* wat stijve struiken zijn. Plant ze dus steeds in combinatie met andere heesters of vaste planten die deze eigenschap wat verbergen. Met name planten met (horizontale) bloemschermen of met hangende takken of bloemtrossen doen dit goed. *H. syriacus* zijn echte warmte- en zonminners. In de volle zon zullen ze het best groeien en bloeien; in de schaduw zal de bloei (zeer) slecht zijn. Als ze niet bloeien, zijn de planten wat saai, zorg dus voor voldoende sierwaarde om dit effect te camoufleren.

Ze zijn vrij gezond, maar met name spint wil de bladeren nogal eens aantasten. De vrij dof-groene bladeren worden dan bleker, wat de sierwaarde zeker niet ten goede komt. Ondanks dat is *H. syriacus* een mooie bloemheester die eigenlijk in elke tuin wel een plaats verdient.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!